

Gemeenteraad van Nijkerk
Postbus 1000
3860 BA NIJKERK

Uw brief van	21 januari 2020	Ons kenmerk	131110
Uw kenmerk	Ministerie van VWS	Bijlage	1
Datum	4 februari 2020	Behandeld door	J. Hutten
Onderwerp	KPMG onderzoek: inzicht in besteding Jeugdhulpmiddelen	Team	Ondersteuning Strategie en Ontwikkeling

Geachte heer/mevrouw,

In opdracht van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport en de VNG heeft KPMG onderzoek gedaan naar de 'inzicht in besteding van jeugdhulpmiddelen'. Het Ministerie van VWS wil nagaan hoe de uitgaven(ontwikkelingen) van gemeenten zich verhouden met de inkomsten(ontwikkelingen) van aanbieders en welke verklaringen hiervoor te geven zijn. Dit over de jaren 2016 - 2018, zowel bij gemeenten als bij aanbieders. Nijkerk was één van de negen gemeenten die aan dit landelijke onderzoek heeft meegedaan. Dertien aanbieders hebben aan het onderzoek meegedaan. Over eerdere jaren heeft Nijkerk vanuit het Rijk een nabetaling gekregen als nadeelgemeente. Vanuit dit perspectief was het interessant om hier als gemeente in mee te doen. Daarbij wordt dit onderzoek als onderlegger benut door onder andere Ministerie en Tweede Kamer om te beoordelen of de jaarlijkse bijdragen vanuit het Rijk voor de jeugdhulp al dan niet toereikend zijn.

Gemeenten hebben sinds de start van de decentralisatie te maken met stijgende uitgaven die leiden tot tekorten. Aanbieders daartegenover geven aan dat hun omzet niet altijd stijgt. De verklaring voor tekorten bleef ondanks eerder uitgevoerd onderzoek onduidelijk. Dit bemoeilijkt het Rijk en gemeenten in gesprekken over passende structurele middelen. De Tweede Kamer heeft de wens geuit meer inzicht te krijgen in de achtergrond rondom inkomsten en uitgaven in de jeugdhulp. Zowel bij aanbieders als bij gemeenten. Dit rapport wordt gezien als medebepalend voor mogelijke extra inkomsten die gemeenten op termijn structureel kunnen gaan ontvangen.

Het KPMG onderzoek is bijgevoegd. Het rapport is door KPMG inmiddels naar Ministerie en Tweede Kamer verzonden. De resultaten zijn financieel ingestoken en redelijk algemeen. Daarbij gaat het om gegevens die lokaal in zowel de diverse jaarrekeningen zijn verwerkt en/of via eerdere informatie aan u beschikbaar zijn gesteld (monitoring sociaal domein/eerdere raadsinformatiebrieven/diverse Beeldvormingen).

In algemene zin geeft het rapport wel interessante conclusies en aanbevelingen. Hieronder worden er enkele genoemd zonder hierin uitputtend te zijn.

Resultaten KPMG rapportage:

- In 2018 gaat 82% van de uitgaven van de deelnemende gemeenten naar zorgaanbieders. Binnen deze 82% wordt door aanbieders 25% besteed aan uitvoeringskosten.
- In de jaren 2016 – 2018 wordt jaarlijks 10% besteed aan de gemeentelijke toegang.
- De uitvoeringskosten van gemeenten zijn gemiddeld zo'n 4 á 5%. De verwachting vooraf was één a twee procent.
- De uitgaven 2016 – 2018 bij gemeenten nemen gemiddeld met 21% toe. De uitgaven bij gemeenten stijgen met name door een toename van het aantal cliënten (54%). Ook de personeelskosten per cliënt zijn toegenomen.
- Aanbieders behalen door de steunsubsidies van de Transitie Autoriteit Jeugd (TAJ) nog een positief resultaat. Gecorrigeerd zouden een aantal aanbieders negatief draaien bij jeugdhulp.
- De maatschappelijke norm voor aanvraag jeugdhulp verandert: cliënten en hun ouders vragen eerder om hulp. Ook wordt de maatschappij complexer. Hierdoor hebben meer jeugdigen ondersteuning nodig. Aanwezigheid en zichtbaarheid van aanbod dragen tevens bij aan de stijging van het aantal cliënten.
- Om verdere uitgavenstijgingen om te buigen is het nodig om de sturing te verbeteren. Lokaal/regionaal moet de monitoring worden versterkt. Moet partnerschap worden gezocht en de inzet van het lokale voorveld moet worden geoptimaliseerd.
- Uit het onderzoek blijkt dat het aantal aanbieders die gemeenten contracteren fors is gestegen. Het marktaandeel van kleinere aanbieders is toegenomen.
- Huisartsen en Gecertificeerde Instellingen verwijzen 42% van de cliënten. Dit vertegenwoordigt 37% van de ZIN-uitgaven.

KPMG komt tot een set van aanbevelingen. Zowel lokaal als vanuit het knooppunt Foodvalley jeugd wordt hieraan al zo goed als mogelijk gehoor gegeven.

1. Werk meer data gedreven door SMART-doelstellingen en kpi's te formuleren. Koppel daarbij inhoud aan de uitgaven en stuur hiermee.
2. Gemeenten moeten meer hun regiefunctie ontwikkelen en de sturing vanuit de toegang optimaliseren.
3. Gemeenten moeten actiever inzetten op preventie. Creëer een sterk voorveld en zorg voor voldoende alternatief aanbod.
4. Partnerschap tussen gemeenten en aanbieders moet worden versterkt.
5. Aanbieders moeten meer op marge sturen dan op groei.
6. Het Rijk moet aanvullende kaders geven waardoor gemeenten actiever kunnen sturen vanuit maatschappelijke norm- en kostenperspectief.

In het onderzoek staat diverse keren vermeld dat de uitkomsten wel een duidelijk beeld geven. Maar niet representatief zijn voor alle gemeenten en aanbieders in Nederland. Het onderzoek en de resultaten zijn niet per direct van invloed op de gemeentelijke financiën. Mogelijk kunnen deze op termijn wel positief worden bijgesteld. Wij hopen dat onze inzet hierin kan bijdragen.

Op 19 maart willen we tijdens de Beeldvorming over het Sociaal Domein met u onder andere de resultaten vanuit jeugdhulp/ regio Foodvalley bespreken. Waar relevant betrekken we de uitkomsten van het KPMG rapport hierin, waarbij we ons realiseren dat het uitkomsten zijn over eerdere jaren (2016 – 2018).

Hoogachtend,

Burgemeester en wethouders van Nijkerk,

De secretaris,

mevrouw drs. R.C.B. de Jong

De burgemeester,

de heer mr. drs. G.D. Renkema